

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Пс 15.1 «ПРОТИДІЯ НЕГАТИВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ ВПЛИВУ»
ОПП «Психологія»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Протидія негативному інформаційно-психологічному впливу» є вибірковою для професійної підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Психологія». Вивчається протягом 8-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у курсантів теоретичних знань про феномени, психологічні особливості прояву, закономірності, механізми інформаційно-психологічного впливу на особистість та маси у сучасних умовах; засвоєння ними основних механізмів та способів негативного впливу на масову свідомість та поведінку, концептуальні та прикладні аспекти проведення інформаційних війн в контексті суспільно-історичних і культурних умов розвитку суспільства.

Основне завдання навчальної дисципліни полягає у набутті курсантами поглиблених знань про теоретичні підходи до проблем протидії негативному інформаційно-психологічному впливу; вивчення основних психологічних чинників, механізмів та закономірностей інформаційно-психологічних впливів; оволодіння основними методами психологічної діагностики проявів негативних інформаційно-психологічних впливів та психологічними методами та засобами протидії негативному інформаційно-психологічному впливу.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових, а саме:

ПРН-1 Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

1. Знати змістові аспекти, види форми та особливості психологічного впливу на особистість.
2. Розуміти теорії захисту від негативних психологічних впливів.
3. Застосовувати методи здійснення психологічного впливу у різних сферах життєдіяльності та протидії йому.
4. Аналізувати теорії і практики інформаційно-психологічного впливу.
5. Синтезувати значення сучасних теорій захисту від негативних психологічних впливів.
6. Оцінювати теоретичні та методичні розробки в психології впливу.

ПРН-2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

1. Знати чинники і закономірності різних видів психологічного впливу на особистість.
2. Розуміти значення та функції психологічних впливів.

3. Застосовувати способи ефективного переконання та прийоми психологічного захист від впливу.
4. Аналізувати психосоціальний владний та інші підходи до інформаційно-психологічного впливу.
5. Інтегрувати систему методів протидії психологічним впливам в професійну діяльність.
6. Оцінювати спеціальні інформаційні та спеціальні психологічні операції.

ПРН-4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

1. Знати особливості здійснення різних видів психологічного впливу на особистість та соціальні групи; особливості та методи ведення психологічних війн, сучасний стан інформаційної безпеки України.

2. Розуміти змістові аспекти специфіки українського суспільства з погляду проведення спеціальних інформаційних операцій .

3. Застосовувати способи ефективного переконання та прийоми психологічного захист від впливу.
4. Аналізувати психосоціальний владний та інші підходи до інформаційно-психологічного впливу.
5. Інтегрувати систему методів протидії психологічним впливам в професійну діяльність.
6. Оцінювати спеціальні інформаційні та спеціальні психологічні операції.

ПРН-5 Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

1. Знати візуальні, аудіо та аудіовізуальні засоби інформаційної війни.

2. Розуміти напрями використання мережі Інтернет в інформаційних війнах та способи введення в оману супротивника в інформаційній війні.

3. Застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій стосовно виявлення особливостей психологічного впливу на особистість, а також самостійно обирати ефективні тактики впливу.

4. Аналізувати і ідентифікувати види психологічного впливу в інформаційній війні.

ПРН-7 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

1. Знати способи введення в оману супротивника в інформаційній війні.

2. Розуміти особливості активного і пасивного психологічних захистів особистості.

3. Застосовувати способи і методи протидії психологічному впливу в інформаційній війні.

4. Аналізувати стратегії та парадигми впливу у сучасній психології.

5. Інтегрувати способи виявлення обману чи спроби впливу та контрманіпуляції в професійну діяльність.

6. Оцінювати ефективність протидії негативним інформаційно-психологічним впливам.

ПРН-9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

1. Знати психологічні особливості протистояння впливам.
2. Розуміти особливості активного і пасивного психологічних захистів особистості.
3. Застосовувати способи введення в оману супротивника в інформаційній війні.
4. Аналізувати стратегії та парадигми впливу у сучасній психології.
5. Оцінювати просторово-часові категорії психологічного впливу та інструменти інформаційних війн.

ПРН-14 Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, в тому числі демонструвати лідерські якості.

1. Знати особливості організаційного впливу у системі управління.
2. Розуміти особливості відкритого та прихованого психологічних впливів керівника на підлеглих.
3. Застосовувати способи і прийоми психологічного впливу в управлінні підрозділами.
4. Оцінювати ефективність здійснення психологічного впливу при виконанні професійних завдань.

ПРН-15 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

1. Знати концепції, методи та моделі реалізації прихованого психологічного впливу та маніпуляції.
2. Розуміти особливості впливу на чинники-регулятори прояву активності особистості.
3. Аналізувати особливості мішеней психологічного впливу: знакові системи, почуття, мислення, відчуття, сприймання, пам'ять.

ПРН-19 Враховувати специфіку етнічних, соціальних, демографічних й інших особливостей та особливих умов в професійній діяльності.

1. Знати специфіку використання маніпулятивної технології впливу, його механізми..
2. Розуміти деструктивність маніпулятивного впливу на особистість та відмінності стосовно впливу на представників різних етнічних, соціальних, референтних та інших груп.
3. Застосовувати способи і методи протидії психологічному впливу з боку інших осіб в різних умовах здійснення професійної діяльності.

ВРН-7 Організовувати і здійснювати заходи морально-психологічного забезпечення, профорієнтаційної роботи, професійно-психологічного добору.

1. Знати особливості здійснення психологічного впливу на інших осіб та його наслідків.
2. Розуміти етичні межі використання психологічного впливу на інших осіб.

3. Застосовувати способи і методи психологічному впливу та протидії йому відповідно до потреб здійснення професійної діяльності.

4. Аналізувати причини та передумови виникнення маніпуляції та інших видів негативного інформаційно-психологічного впливу на персонал ДПСУ.

5. Оцінювати ефективність розроблених та впроваджених заходів протидії негативним інформаційно-психологічним впливам в підрозділах ДПСУ.

ВИКЛАДАЧ:

Відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Загальна психологія з практикумом, Диференціальна психологія, Вікова психологія, Соціальна психологія, Психологія конфлікту, Політична психологія, Психологія діяльності в особливих умовах.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Програмне забезпечення: пакет медичного ПЗ "Четверте покоління Системи психологічного дослідження особистості (СПДО) осіб, що вступають до лав ДПСУ та проходять службу в ООДК", модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин																Форми підсумкового контролю										
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Контрольна робота					
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	курсова робота	модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсова робота	ІРГР	-----		
4	8	4	120	40	18					18					4	30	30									50		+	
Усього за дисципліну		4	120	40	18					18					4	30	30								50		+		

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	МК 1.1; МК 2.1; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1
ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	МК 1.1; МК 2.1; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1
ЗК-6	Здатність планувати та управляти часом, приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати автономно, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	МК 1.1; МК1.2; МК 2.1; МК2.8; МК3.1; МК3.3; МК4.1
ЗК-7	Здатність генерувати нові ідеї, виявляти, ставити та вирішувати завдання у процесі професійної діяльності і практичних ситуаціях.	МК 1.1; МК 2.1; МК2.8; МК3.1; МК3.3; МК4.1
ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії	МК2.1; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-9	Здатність працювати в команді, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня	МК 1.1; МК1.2; МК 2.1; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-2	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	МК 1.1; МК1.2; МК 2.1; МК2.8; МК3.1; МК3.3; МК4.1
ФК-3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.	МК 1.1; МК1.2; МК 2.1; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1
ФК-11	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	МК2.1; МК3.1; МК4.1.
Професійні (військово-прикордонні компетентності)		
ВК-9	Здатність організувати морально-психологічне забезпечення у прикордонному підрозділі, здійснювати професійно-психологічний добір, володіти основами профорієнтаційної роботи, розуміти організацію діяльності психологічних служб підрозділів сектору національної безпеки.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-1	Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ПРН-2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ПРН-4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ПРН-5	Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ПРН-7	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ПРН-9	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ПРН-14	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, в тому числі демонструвати лідерські якості.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ПРН-15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ПРН-19	Враховувати специфіку етнічних, соціальних, демографічних й інших особливостей та особливих умов в професійній діяльності.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.
ВРН-7	Організовувати і здійснювати заходи морально-психологічного забезпечення, профорієнтаційної роботи, професійно-психологічного добору.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.1.	МК 1.1; МК 1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК3.3; МК4.1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Розрахунок годин 40

Календарний план проходження курсу

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин												Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1	Психологія впливу: загальна характеристика	4	Л2	Сз2											01	1/1Л(2); 1/2Сз(2)	4
2	Чинники і закономірності психологічного впливу на особистість	4	Л2	Сз2											01	2/1Л(2); 2/2Сз(2)	4
3	Основні методи здійснення психологічного впливу: загальні правила, класичні прийоми	4	Л2	Сз2											02	3/1 Л(2); 3/2Сз(2)	4
4	Психологічний вплив як маніпуляція: знакові системи, почуття, мислення, відчуття, сприймання, пам'ять	4	Л2	Сз2											02	4/1Л(2); 4/2Сз(2)	4

№	Найменування	Кількість	Номери, вид занять та кількість годин											Місяці	Номери тем, занять	Кількість	
5	Теоретичні, прикладні та історичні аспекти теорії і практики інформаційно-психологічного впливу	4	Л2	Сз2											03	5/1Л(2); 5/2Сз(2)	4
6	Психологічні війни і методи їх ведення	4	Л2	Сз2											03	6/1Л(2); 6/2Сз(2)	4
7	Сучасні теорії захисту від негативних психологічних впливів	4	Л2	Сз2											04	7/1Л(2); 7/2Сз(2)	4
8	Методи та прийоми захисту від маніпулятивних впливів на психіку особистості	4	Л2	Сз2											04	8/1Л(2); 8/2 Сз(2)8	4
9	Проблеми захисту від негативного інформаційно-психологічного впливу	4	Л2	Сз2											05	9/1Л(2); 9/2Сз(2)	4
Диференційований залік		4	Дз4												06	Дз(4)	4
Всього		40													Всього		40

Умовні скорочення:

Лекція – Л

Диференційований залік – Дз

Практичне заняття – Пз

Заняття, що обов'язкове для оцінювання - Сз2

Семинарське заняття - Сз

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ Заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література*
IV курс					
8 семестр					
1			10	Психологія впливу: загальна характеристика	
	1	лекція	2	<u>Загальна характеристика інформаційно-психологічного впливу</u> 1. Предмет та завдання курсу, взаємозв'язки з іншими навчальними дисциплінами. 2. Вплив, міжособистісний вплив, психологічний вплив, соціальний вплив, інформаційний вплив, маніпулятивний вплив, інформаційна війна, кібернетична війна як основні поняття курсу	[1.1] с. 31-40, 227-254 [1.2] с. 4-67
	2	семінар	2	<u>Понятійний апарат психологічного впливу</u> 1. Психотехніка, технологія, метод, прийом впливу. 2. Засоби, алгоритм, стратегія, тактика, ціль впливу. 3. Місце психології впливу в системі гуманітарних наук.	[1.1] с. 200-226 [1.2] с. 279-354 [2.6] с. 20-49
		самостійна робота	6	1. Проблематика та завдання психології впливу. 2. Проблеми і перспективи розвитку психології впливу. 3. Науково-практичні підходи до психології впливу.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407
2			10	Чинники і закономірності психологічного впливу на особистість	
	1	лекція	2	<u>Психологічні впливи на особистість: суттєві ознаки, спільне й відмінне</u> 1. Значення та функції психологічних впливів. 2. Підходи до психологічного впливу: психосоціальний підхід, владний підхід.	[1.1] с. 200-226 [1.2] с. 279-354 [2.6] с. 20-49
	2	семінар	2	<u>Базові характеристики психологічного впливу</u> 1. Стратегії впливу за Г. Ковальовим (імперативна, маніпулятивна, розвивальна). 2. Суб'єкт-суб'єктно- і суб'єкт-об'єктноорієнтований вплив. 3. Підкорення, ідентифікація та інтерналізація.	[1.1] с. 200-226 [1.2] с. 279-354 [2.6] с. 20-49
		самостійна робота	6	1. Огляд наукових концепцій соціально-психологічного впливу. 2. Організаційний вплив у системі інноваційної освіти.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407

№ теми	№ Заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література*
				3. Переконавання як основоположна передумова становлення впливу. 4. Пропаганда як масове запевнення. 5. Ефективне переконавання та психологічний захист від нього.	
			14	Основні методи здійснення психологічного впливу: загальні правила, класичні прийоми	
3	1	лекція	2	<u>Особливості впливу на психіку людини</u> 1. Ефективність впливів. 2. Класифікація методів впливу. 3. Модель прихованого впливу та її реалізація (трансактний аналіз, нейролінгвістичне програмування (НЛП)).	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
	2	семінар	2	<u>Систематизація методів психологічного впливу</u> 1. Вплив на суб'єктивні моделі дійсності. 2. Вплив на джерела активності. 3. Вплив на чинники-регулятори прояву активності. 4. Вплив на фонові стани.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
		самостійна робота	10	1. Зміст концепції соціально-психологічного впливу. 2. Характеристика принципу взаємообміну. 3. Принципи соціального доказу і авторитету. 4. Правило благоприхильності та його концептуальне обґрунтування. 5. Принцип дефіциту та психологічний захист від нього.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407
4			14	Психологічний вплив як маніпуляція: знакові системи, почуття, мислення, відчуття, сприймання, пам'ять	
	1	лекція	2	<u>Сутність та зміст маніпулятивного впливу</u> 1. Поняття маніпуляції. Причини та передумови виникнення маніпуляції. 2. Критерії та ознаки маніпуляції. 3. Цілі маніпуляторів свідомістю: знакові системи, почуття, мислення, відчуття, сприймання, пам'ять.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
	2	семінар	2	<u>Складові маніпуляції: їх сутність та характеристика</u> 1. Маніпулятивна технологія.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407

№ теми	№ Заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література*
				2. Механізми маніпулятивного впливу. 3. Деструктивність маніпулятивного впливу.	[2.4]
		індивідуальне завдання (реферат)	10	Виконання реферату за заданою тематикою	
5			14	Теоретичні, прикладні та історичні аспекти теорії і практики інформаційно-психологічного впливу	
	1	лекція	2	<u>Інформаційна боротьба як соціально-психологічне явище</u> 1. Основні поняття інформаційна боротьби. 2. Форми та способи ведення інформаційної боротьби. 3. Інформаційна зброя і технології її використання.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
	2	семінар	2	<u>Характеристика інформаційних воєн сучасності</u> 1. Моделі світу та інформаційні операції. 2. Теоретичні та прикладні аспекти спеціальних інформаційних операцій. 3. Реальність та дійсність інформаційних операцій.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
		індивідуальне завдання (реферат)	10	Виконання реферату за заданою тематикою	
6			14	Психологічні війни і методи їх ведення	
	1	лекція	2	<u>Психологічна і кібернетична війна як складові інформаційної війни</u> 1. Основні поняття інформаційної війни. 2. Теоретичні концепції інформаційних воєн.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
	2	семінар	2	<u>Характеристика інформаційних воєн сучасності</u> 1. Інформаційні війни в контексті міжнародних відносин та міжнародної безпеки. 2. Інформаційні війни у внутрішньо-політичному протистоянні. 3. Інформаційні війни як війни інформаційної епохи.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
		самостійна робота	10	1. Просторово-часові категорії психологічного впливу. 2. Структурний та змістовий вимір інформаційних воєн. 3. Технологічні, пропагандистські та психологічні рівні	[1.1] с. 200-226 [1.2] с. 279-354 [2.4]

№ теми	№ Заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література*
				інформаційних воєн. 4. Сучасна інформаційна безпека України. 5. Російський чинник в інформаційних війнах в Україні. 6. Поняття психологічної війни і спеціальних інформаційних операцій. 7. Інструменти інформаційних війн: їх типологія та характеристика. 8. Кібернетична війна як різновид інформаційної війни. 9. Спеціальні інформаційні та спеціальні психологічні операції: спільні і відмінні характеристики, їх класифікація. 10. Специфіка українського суспільства з погляду проведення спеціальних інформаційних операцій.	
7			14	Сучасні теорії захисту від негативних психологічних впливів	
	1	лекція	2	<u>Психологія захисту від негативних психологічних впливів</u> 1. Психологічні особливості протистояння впливам. 2. Негативні залежності особистості: їх попередження та подолання.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
	2	семінар	2	<u>Психологічний захист особистості: сутність та зміст</u> 1. Універсальний алгоритм психологічного захисту особистості. 2. Активний і пасивний психологічний захист особистості.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
		самостійна робота	10	1. Стратегії та парадигми впливу у сучасній психології. Класи діяння. 2. Комплексне значення психологічного впливу (за Г. Баллом, М. Бургінім). 3. Форми впливу як механізми мотивації влади. 4. Сутнісний аналіз соціально-психологічного впливу (за В. Криськом).	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407
8			14	Методи та прийоми захисту від маніпулятивних впливів на психіку особистості	
	1	лекція	2	<u>Сутність та зміст психологічних методів та прийомів захисту від маніпулятивних впливів</u> 1. Поняття про способи виявлення обману чи спроби впливу.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407

№ теми	№ Заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література*
				2. Контрманіпуляція, її функції.	
	2	семінар	2	<u>Класифікація методів та прийомів захисту від психологічних впливів на психіку особистості</u> 1. Система методів протидії психологічним впливам. 2. Основні прийоми протидії психологічним впливам.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407
		індивідуальне завдання (реферат)	10	Виконання реферату за заданою тематикою	
9			12	Проблеми захисту від негативного інформаційно-психологічного впливу	
	1	лекція	2	<u>Інформаційно-психологічна безпека особистості</u> 1. Сучасний стан та можливості психологічного захисту особистості 2. Проблеми соціально-психологічної екології и безпеки.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
	2	семінар	2	<u>Особливості психологічного впливу й переконання</u> 1. Основні етичні аспекти психологічного впливу й переконання. 2. Базові юридичні аспекти психологічного впливу й переконання.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407 [2.4]
		самостійна робота	8	1. Ідеологічно-політичне домінування як чинник суспільно-політичних комунікацій, як мета сучасних інформаційних війн. 2. Асиметричні дії в інформаційних операціях минулого та сьогодення. 3. Україна в інформаційних війнах сучасності.	[1.1] с. 302-322 [1.2] с. 398-407
Диференційований залік			4		
Усього за дисципліну			120		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Базова

- 1.1. Горбулін В.П., Биченок М.М. Проблеми захисту інформаційного простору України: монографія / Ін-т пробл. нац. безпеки. Київ : Інтертехнологія, 2009. 136 с.
- 1.2. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. та ін. Київ : Центр вільної преси, 2010. 720 с.
- 1.3. Литвиненко О.В. Спеціальні інформаційні операції та пропагандистські кампанії. Київ, ВКФ Сатсанга, 2014. 222 с.
- 1.4. Сугестивні технології маніпулятивного впливу : навч. посіб. / В.М.Петрик, М.М.Присяжнюк, Л.Ф.Компанцева та ін. ; за заг. ред. Є.Д.Скулиша. Київ, 2010. 400 с.
- 1.5. Певцов Г. В., Залкін С. В., Сідченко С. О., Хударковський К. І. Інформаційно-психологічні операції: планування, протидія, технології : монографія. Харків : ДІСА ПЛЮС, 2020. 252 с.
- 1.6. Дзюба М.Т., Жарков Я.М., Ольховой І.О., Онищук М.І. Нарис теорії і практики інформаційно–психологічних операцій : Навчальний посібник / За загальною редакцією В.В. Балабіна. Київ : ВІТІ НТУУ “КПІ”, 2006. 471 с.
- 1.7. Чалдіні Г. Психологія впливу. Харків, 2017. 352 с.
- 1.8. Москаленко В. В. Психологія соціального впливу. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 448 с.
- 1.9. Harkins S. G., Williams K. D., Burger J. M. The Oxford Handbook of Social Influence. Oxford University Press, 2017. 474 p.

2. Допоміжна

- 2.1 Воробйова І.В. Інформаційно-психологічна зброя як самостійний засіб ведення інформаційно-психологічної війни. *Системи озброєння і військова техніка*. 2010. №1(21). С. 141-144.
- 2.2 Зубок М.І. Інформаційна безпека: Навч. посібник. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2009. 133 с.
- 2.3 Карпенко В.О. Інформаційна політика та безпека : підручник. Київ : Нора-Друк, 2011. 20с.
- 2.4 Конах В. К. Негативні зовнішні інформаційно-психологічні впливи в Україні як загроза національній безпеці держави. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_gum/Gileya/2012_57/Gileya57/P1_doc.pdf.
- 2.5 Ліпкан В. А., Максименко Ю. Є., Желіховський В. М. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції : навчальний посібник. Київ : КНТ, 2012. 280 с.
- 2.6 Литвиненко О.В. Інформаційні впливи та операції. Київ : ВКФ. Сатсанга, 2012. 240 с.

2.7 Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. та ін. Київ: Центр вільної преси, 2011. 450 с.

2.8 Петрик В.М., Присяжнюк М.М., Компанцева Л.Ф. Сугестивні технології маніпулятивного впливу: Навч. посібник. Київ : ВИПОЛ, 2011. 248 с.

2.9 Сунь-Цзи. Застосування інформаційно-психологічних прийомів задля відстоювання інтересів держави. *Персонал*. 2009. № 6, С. 25-34.

3. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
2. <http://hklib.npu.edu.ua/> – Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
3. <http://lib.pu.if.ua.> – Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.
4. <http://www.koob.ru/> – електронна бібліотека «Куб».
5. <http://upsihologa.com.ua/> – портал професійних психологів України «У психолога».
http://megalib.com.ua/content/5665_LITERATYRA_DO_KYRSY_DITYaChOI_PSIHOLOGII.html

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;

- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

